

اعداد (۱-۱۰۰)

اعداد در زبان عربی دارای قانون و شاکله ی مرتبی می باشند و خود به دو نوع اعداد اصلی (شمارشی) و اعداد ترتیبی تقسیم می شوند. ضمناً کلمه ای که عدد راجع به آن بحث می کند و یا بهتر بگوییم در حال بیان تعداد آن است معدود (بر وزن مفعول) می نامیم . در واقع معدود یعنی شیء ، شخص یا حیوان قابل شمارش . اعداد گاهی قبل و گاهی بعد از معدود خود می آیند .

الف (اعداد اصلی

۱	واحد / واحدة	۶	ستّ / ستّة	۱۱	أحد عشر / إحدى عشرة	۱۶	ستّ عشرة / ستّة عشر
۲	إثنان / اثنتان	۷	سبع / سبعة	۱۲	إثنا عشر / اثنتا عشرة	۱۷	سبع عشرة / سبعة عشر
۳	ثلاث / ثلاثة	۸	ثماني / ثمانية	۱۳	ثلاث عشرة / ثلاثة عشر	۱۸	ثماني عشرة / ثمانية عشر
۴	أربع / أربعة	۹	تسع / تسعة	۱۴	أربع عشرة / أربعة عشر	۱۹	تسع عشرة / تسعة عشر
۵	خمسة / خمسة	۱۰	عشر / عشرة	۱۵	خمسة عشرة / خمسة عشر	۲۰	عشرون / عشرين

خیلی مهمه ... 😊

۱ - عقود (دهگان ها - اعدادی که ۱۰ تا ۱۰ تا زیاد می شوند) در زبان عربی با « ون » و « ین » می آید . یعنی اگر بخواهیم اعداد ۳۰ ، ۴۰ ، ۵۰ و ... را بنویسیم، اعداد ۳ الی ۱۰ را به همراه این پسوند ها (ون ، ین) می آوریم .

مانند : عشر + ون / ین ← عشرون / عشرين

کار در کلاس

أكمل الجدول التالي .

..... /	۶۰	..... /	۲۰
..... /	۷۰	..... /	۳۰
..... /	۸۰	..... /	۴۰
..... /	۹۰	..... /	۵۰

۲ - اگر عددی را که در نظر داریم جزء اعداد میان ۲۰ ، ۳۰ و ... باشد مثلاً عدد ۲۵ (بیست و پنج) ابتدا عدد کوچکتر (۵) و بعد از آن عدد بزرگتر (۲۰) را بیان می کنیم. بیست و پنج : خمس / خمسة و عشرون

۳ - گاهی اعداد اصلی ۳ (ثلاثة) تا ۱۰ (عَشْرَة) با « ة » و گاهی بدون « ة » آورده می شود. آشکارتر بگوییم اگر معدود اعداد مورد اشاره مونث باشد این اعداد بصورت مذکر و اگر معدودشان مذکر باشد این اعداد مونث یعنی با « ة » آورده می شود. به مثال های زیر دقت کنید:

- قَرَأْتُ ثَلَاثَةَ كُتُبٍ   عدد (ثلاثة)   مونث   معدود (كُتُبٍ)   مذکر
- قَرَأْتُ ثَلَاثَ مَجَلَاتٍ   عدد (ثلاث)   مذکر   معدود (مَجَلَاتٍ)   مونث

کار در کلاس

أكمل الجدول التالي.

..... /	۳۸	..... /	۳۱
..... /	۳۹	..... /	۳۲
..... /	۴۱	..... /	۳۳
..... /	۴۲	أربع و ثلاثون / أربعة و ثلاثون	۳۴
..... /	۴۳	..... /	۳۵
..... /	۴۴	..... /	۳۶
..... /	۴۵	..... /	۳۷

۴ - در زبان عربی عدد ۱۰۰ را بصورت « مِئَة » و گاهی بصورت « مِائَة » بیان می کنند .

۵ - از اعداد اصلی برای شمارش شیء ، شخص و یا حیوان استفاده می شود. به نمونه ها و نوع ترجمه اعداد اصلی یا شمارشی در عبارت های زیر توجه کنید .

- « مَن جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ عَشْرٌ أَمْثَالِهَا » هرکس کار نیک انجام دهد ده برابر آن پاداش دارد .

• « إِنِّي رَأَيْتُ أَحَدَ عَشْرٍ كَوْكَبًا » من یازده ستاره را دیدم .

- خَرَجَ أَرْبَعَةَ الطَّلَابِ مِنَ الْمَدْرَسَةِ . چهار دانش آموز از مدرسه خارج شدند.

۶ - نتیجه ای که از توجه به ترجمه اعداد اصلی بدست می آید ، این است که این اعداد را بدون هیچ پسوند یا پیشوندی بصورت : یک ، دو ، سه و... پانزده ، شانزده و ... بیست و یک و ... ترجمه می نماییم.

۷ - برای محاسبات ریاضی و انجام اعمال اصلی که عبارتند از : جمع (زائد) - تفریق (ناقص) - ضرب (ضرب فی) - تقسیم (تقسیم علی) از اعداد شمارشی استفاده می کنیم.

مانند : تِسْعُونَ زَائِدَ عَشْرَةٍ يُسَاوِي مِئَةً ← ۹۰+۱۰=۱۰۰

ثَلَاثُونَ تَقْسِيمٌ عَلَى اثْنَيْنِ يُسَاوِي خَمْسَ عَشْرَةَ ← ۳۰÷۲=۱۵

ب (اعداد ترتیبی

۱	الأول / الأولى	۶	السادس / السادسة	۱۱	الحادي عشر / الحادية عشرة	۱۶	السادس عشر / السادسة عشرة
۲	الثاني / الثانية	۷	السابع / السابعة	۱۲	الثاني عشر / الثانية عشرة	۱۷	السابع عشر / السابعة عشرة
۳	الثالث / الثالثة	۸	الثامن / الثامنة	۱۳	الثالث عشر / الثالثة عشرة	۱۸	الثامن عشر / الثامنة عشرة
۴	الرابع / الرابعة	۹	التاسع / التاسعة	۱۴	الرابع عشر / الرابعة عشرة	۱۹	التاسع عشر / التاسعة عشرة
۵	الخامس / الخامسة	۱۰	العاشر / العاشرة	۱۵	الخامس عشر / الخامسة عشرة	۲۰	العشرون

خیلی مهمہ ... 😊

۱ - عقود (دهگان ها - اعدادی که ۱۰ تا ۱۰ تا زیاد می شوند) در اعداد ترتیبی با اعداد شمارشی مشترک می باشد و در زبان عربی با «ون» و «ین» می آید. یعنی اگر بخواهیم اعداد ۳۰، ۴۰، ۵۰ و ... را بنویسیم، اعداد ۳ الی ۱۰ را به همراه این پسوند ها (ون، ین) می آوریم.

مانند: عشر + ون / ین ← عشرون / عشرين

کار در کلاس

أكمل الجدول التالي.

..... /	۶۰	..... /	۲۰
..... /	۷۰	..... /	۳۰
..... /	۸۰	..... /	۴۰
..... /	۹۰	..... /	۵۰

۲ - اگر عددی را که در نظر داریم جزء اعداد میان ۲۰ ، ۳۰ و ... باشد مثلاً عدد ۲۵ (بیست و پنج) ابتدا عدد کوچکتر (۵) و بعد از آن عدد بزرگتر (۲۰) را بیان می کنیم. ضمناً اگر بخواهیم عدد ۲۱ ، ۳۱ ، ۴۱ ، و ... را بنویسیم مانند الگوی زیر عمل می کنیم :

الواحدة/ الحادية والعشرون

الواحد/ الحادي والعشرون

۳ - حتماً شما هم نتیجه ای که در نظر دارید چنین است که عدد یک را هم می توان بصورت شمارشی آورد وهم بصورت ترتیبی اما باید بدانیم در سایر اعداد مانند ۲۲ ، ۳۲ ، ۴۲ و ... اینگونه عمل نمی نماییم.

کار در کلاس

أكمل الجدول التالي .

..... /	۵۸	.....، .....، .....،	۵۱
..... /	۵۹	..... /	۵۲
..... /	۶۱	..... /	۵۳
الثاني والستون/ الثانية والستون	۶۲	..... /	۵۴
..... /	۶۳	..... /	۵۵
..... /	۶۴	..... /	۵۶
..... /	۶۵	..... /	۵۷

۴ - باز متذکر می شویم که در زبان عربی عدد ۱۰۰ را بصورت « مِئَة » و گاهی بصورت « مِائَة » بیان می کنند و میان اعداد ترتیبی و شمارشی تفاوتی وجود ندارد .

۵ - اعداد ترتیبی ، اعدادی هستند که به عنوان صفت بعد از معدود بکار می روند و در جنس از معدود خود تبعیت می کنند. بدین صورت که اگر معدود مونث باشد این اعداد نیز مونث و اگر معدود مذکر باشد این اعداد نیز مذکر به آورده می شوند و در ترجمه به زبان فارسی معمولاً به آخر آنها پسوند « - م » یا « - مین » افزوده می شود . به نمونه و نوع ترجمه اعداد ترتیبی در عبارت زیر توجه کنید .

- قرأتُ الصفحةِ الثالثةِ و الخمسينِ مِنَ الكتابِ. صفحه پنجاه و سوم از کتاب را خواندم .
- أَلْيَوْمِ الثالثِ مِنْ أَيَّامِ الأُسبوعِ يَوْمُ الثلاثاءِ. روز سوم از روزهای هفته سه شنبه است .

۶ - در بیان ساعت همانگونه که در درس گذشته به آن اشاره شد، از اعداد ترتیبی استفاده می کنیم اما دقیقه با عدد اصلی بیان می شود هر چند که گاهی دقیقه نیز با عدد ترتیبی بیان می شود .

ساعت پنج : الساعة الخامسة تماماً

ساعت هفت و پنج دقیقه : الساعة السابعة و خمس دقائق / الساعة السابعة و الدقيقة الخامسة
 ساعت هشت و ربع : الساعة الثامنة والرابع / الثامنة و خمس عشرة دقيقة / الدقيقة الخامسة عشرة
 ساعت سه و نیم : الساعة الثالثة والنصف / الثالثة و ثلاثون دقيقة / الساعة الثالثة و الدقيقة الثلاثون
 ساعت پنج و چهل و پنج دقیقه : الساعة السادسة إلا ربعاً / الساعة السادسة إلا خمس عشرة دقيقة
 ساعت هفت و پنجاه و پنج دقیقه : الساعة الثامنة إلا خمس دقائق

۷ - برای بیان عمر و سن معمولاً از اعداد ترتیبی استفاده می شود.

..... : كان إديسون في السابعة من عمره

۸ - برای بیان درصد % بصورت زیر عمل میکنیم :

عدد + فی + المئة

خمسين في المئة ۵۰%

✓ **عَيْنَ الصَّحِيحِ فِي تَرْجُمَةِ الْعِبْرَةِ التَّالِيَةِ: «كَمْ مَرَّةً وَ مَتَى قُمْتَ بِزِيَارَةِ الْإِمَامِ الرِّضَا ثَامِنِ أُمَّتِنَا؟ مَرَّتَيْنِ: الْأُولَى، قَبْلَ سَنِينَ وَ بَعْدَ فَوْزِي فِي الْإِمْتِحَانَاتِ الدَّرَاسِيَّةِ وَ الثَّانِيَةِ فِي صَيْفِ هَذَا الْعَامِ!» (كَانُونَ - قَلَمِ چي)**

- ۱ - چند بار و کی به زیارت امام رضا، هشتمین از امامان ما اقدام کردی؟ دو بار: اول دو سال پیش و پس از موفقیت در امتحانات درسی و دوم در تابستان امسال!
- ۲ - کی و چند مرتبه به زیارت امام رضا، امام هشتم پرداختی؟ دو بار: نخست پس از قبول شدن در امتحان، در سال قبل و دوم در تابستان همان سال!
- ۳ - چند بار و چه وقت به زیارت هشتمین امام، امام رضا(ع) رفتی؟ دو مرتبه: مرتبه اول یک سال پیش، پس از قبولی در امتحانات و دوم در تابستان امسال!
- ۴ - چه وقت و چند مرتبه به زیارت هشتمین امام، یعنی امام رضا(ع) اقدام می‌نمایی؟ دو مرتبه: دفعه اول دو سال پیش از موفقیت در امتحانات درسی و دوم تابستان همین سال!

✓ **عَيْنَ الْأَصْحَحِ وَ الْأَدَقِّ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ (كَانُونَ - قَلَمِ چي)**

«هَلْ تَعْلَمُ أَنَّ النَّمْلَةَ تَقْدُرُ عَلَى حَمْلِ شَيْءٍ يَفُوقُ وَزْنَهَا خَمْسِينَ مَرَّةً؟!»:

- (۱) آیا می‌دانستی که مورچه قادر به حمل چیزهایی می‌باشد که پنجاه برابر وزنش است؟!
- (۲) آیا می‌دانی که مورچه می‌تواند چیزی که پنجاه برابر بالاتر از وزنش است را حمل کند؟!
- (۳) آیا می‌دانی که مورچه توانایی حمل چیزی که پنج برابر وزنش است را دارد؟!
- (۴) آیا می‌دانستی که مورچه می‌تواند چیزی پنج برابر بالاتر از وزنش را حمل کند؟!

✓ **فِي أَيِّ الْأَجْوِبَةِ مَا جَاءَ الْمَعْدُودُ؟ (كَانُونَ - قَلَمِ چي)**

- (۱) في القفص ثلاثة و سبعون طائراً.
- (۲) واحد، ثلاثة و أربعة من الأعداد الأصلية.
- (۳) ضيف واحد خير من ضيفين اثنين.
- (۴) أولئك أربعون تلميذاً في صف واحد.

✓ عَيْنِ الْأَصْحَ وَالْأَدَقِّ فِي التَّرْجَمَةِ أَوْ التَّعْرِيبِ أَوْ الْمَفْهُومِ : (كانون - قلم چی)

« و لقد أرسلنا نوحاً إلى قومه فلبث فيهم ألف سنةٍ إلا خمسين عاماً »:

- ۱ - و به راستی نوح را به سوی قومش فرستادیم، پس در میان ایشان نهصد و پنجاه سال اقامت گزید!
- ۲ - و بی‌شک نوح را به سوی قومش فرستادیم تا در میانشان هزار و پنجاه سال زندگی کند!
- ۳ - و البته نوح را به سوی قومی فرستاده‌ایم که نهصد و پنجاه سال در میانشان زندگی کرده بود!
- ۴ - و به راستی نوح را به سوی قومی می‌فرستیم تا هزار و پنجاه سال در میان آنها بماند!

✓ فی أيّ جوابٍ جاءَ العددُ الثالثُ مِنَ العُقودِ؟ (كانون - قلم چی)

- ۱) عُمَرُ وَالِدِي ثَلَاثُونَ عَامًا.
- ۲) عِنْدِي أَرْبَعُونَ كِتَابًا مَفِيدًا.
- ۳) أَرْبَعَةُ جُنُودٍ وَاقِفُونَ أَمَامَ بَابِ الْمُنْظَمَةِ.
- ۴) قَرَأْتُ هَذَا الْمَوْضُوعَ فِي الصَّفِّ الثَّلَاثِ.

✓ عَيْنِ الْعِدَدِ غَيْرِ الصَّحِيحِ: (كانون - قلم چی)

- ۱) لِكُلِّ فَصْلٍ ..... أُسْبُوعًا : اثْنَا عَشَرَ
- ۲) نِصْفُ الْعَامِ ..... شَهْرًا : سَادِسَ
- ۳) لِكُلِّ أُسْبُوعٍ ..... أَيَّامًا : سَبْعَةَ
- ۴) الْفَصْلُ ..... فِي السَّنَةِ الْإِيرَانِيَّةِ بَارِدٌ : الرَّابِعَ

✓ عَيْنِ الْخَطَا:

- ۱) الْفِ تَقْسِيمٌ عَلَى مِائَةٍ = اثْنَا عَشَرَ نَاقِصٌ إِثْنَيْنِ
- ۲) خَمْسَةٌ عَشْرٌ فِي خَمْسَةٍ = مِائَةٌ نَاقِصٌ خَمْسَةَ عَشْرَ
- ۳) تِسْعَةٌ عَشْرٌ فِي أَرْبَعَةٍ = ثَمَانِيَةٌ وَ ثَلَاثِينَ فِي إِثْنَيْنِ
- ۴) سِتُونَ زَائِدٌ أَحَدٌ عَشْرٌ = تِسْعَةٌ وَسَبْعِينَ نَاقِصٌ ثَمَانِيَةَ

خیلی مهمہ ...

... + و هو + /... + و هی + ...

- ۱

مانند : سَبْعٌ يَجْرِي لِلْعَبْدِ أَجْرَهُنَّ وَ هُوَ فِي قَبْرِه ... :

- ۲

عَلَى + اسم ، ضمير

مانند : عليكم بالجماعة :

- ۳

مَنْ + فعل + ... + فعل

مانند : من **أخلص** لله أربعين صباحاً **ظَهَرَتْ** يبابيع الحكمة

- ۴

ما + فعل بر وزن أفعل

مانند : ما **أجمل** غابات مازندران

- ۵

برخی افعال + حرف جر = تغییر در معنی فعل

جاء : آمد ← من **جاء** بالحسنة : آورد